

ایده‌آل زندگی و زندگی ایده‌آل

انتشارات علامه
جعفری
۱۱۷ صفحه

این کتاب، عنوان پژوهشی در زمینه بازشناسی ابعاد و آفاق سازندگی‌های مربوط به زندگی و زندگی‌های انسان‌ساز است. این تحقیق از پژوهش‌هایی است که درباره پدیده زندگی، چیستی و چگونگی آن صورت گرفت. نخستین فرض برای خواننده این کتاب، عبارت است از: اصالت حیات، ارزش و قداست زندگی و لزوم برافراشتن پرچم سازندگی.

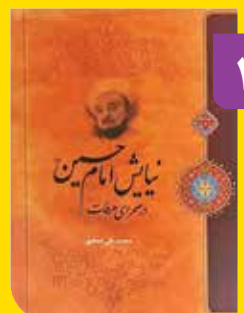
موسیقی از دیدگاه فلسفی و روانی

انتشارات علامه
جعفری
۱۵۸ صفحه

این کتاب که با حالت تطبیق آن با مقوله‌هایی چون شعر، نقاشی، خط و... آغاز شده، رساله‌ای است که در جست‌وجوی عینیت موسیقی و پیوندهای احتمالی آن با جان آدمی، تئوری‌ها و فرضیه‌های نوینی را در باب ماهیت و آثار موسیقی مورد اشاره قرار می‌دهد و در پایان، بعد حقوقی و تاریخی آن را ارزیابی می‌کند.

نیایش امام حسین (ع) در صحرای عرفات

انتشارات علامه
جعفری
۱۸۴ صفحه

این کتاب که چاپ نخستینش توسط انتشارات آستان قدس رضوی صورت گرفته است، یکی از متون اسلامی در زمینه دعا و چندوجهی نیایشی خالصانه به بارگاه الهی است. لم روان و نثر زیبا، سبب شده که محمدتقی جعفری بیانات مبارک امام حسین (ع) را در صحرای عرفات با روشی نوین و کارساز شرح کرده، به بازکاوی و تبیین ابعاد آن بپردازد.

ادیب پرشور و بی‌غوغا

جلوه‌هایی از روح ادبی علامه محمد تقی جعفری (ره)

گنجینه ادبیات فارسی

استاد در سخنرانی منتشرنشده‌ای واقعیت و صدق این مطلب در شعر فارسی را مورد توجه قرار داده، خاطرنشان می‌کند که موضوعی وجود ندارد، مگر این‌که در گنجینه ادبیات فارسی درباره آن تعبیرات زیبا و بی‌مانند به کار رفته است. «زمانی با آقایان سراینده شعر سپید بحث می‌کردیم. گفتم: من قضاوت نمی‌کنم که شعر شما چه خواهد کرد، ان‌شاءالله رسالتی دارد که بدان عمل خواهد کرد، ولی می‌خواهم بگویم ادبیات فارسی کلاسیک بسیار وزین است و نمی‌توان به آن بی‌توجهی کرد. این عزیزان نیز سخن مرا تصدیق کردند و افزودم اگر در مقابل این ادبیات سخنی برای بیان دارید، قدرت و توان در خود این ادبیات وارد گود شوید آقایان! موضوعی نمانده است که در گنجینه این ادبیات شما سخنی در خصوص آن نتوانید بیابید و چه تعبیرات زیبا و بی‌مانندی که در آن به کار رفته است؛ زمانی بسیار نیاز است تا روی این گنجینه کار شود و فی‌المثل موضع «هستی‌شناسی» و «زیبایی‌شناسی» در ادبیات فارسی و امثال اینها مورد تحقیق قرار گیرد. در ادبیات فارسی ما در باب زیبایی‌شناسی سخنانی است حیرت‌آور و درخور توجه؛ شاعر یک احساسی دارد که گذرا است؛ یک روز بدین است و روز دیگر خوش‌بین؛ اگر شاعر بتواند خود را از احساسات زودگذر، رهایی بخشد، خدا می‌داند که ظهور این احساس‌های برین چه تحولاتی در او ایجاد خواهد کرد.»

استاد و شعر کلاسیک

نظر استاد جعفری در مورد شعر کلاسیک فارسی، مورد تایید اساتید و شعرای قوی‌دست و مسلم ادبیات نیز هست. مرحوم استاد شه‌ریار معتقد است: «ما عالی‌ترین ادبیات سنتی را داریم با تنوع بی‌شمار، شما این مکاتبی که در هر جای دنیا هست؛ رماتیک، سمبولیک، امپرسیونیسم، همه را می‌توانید در همین قالب سنتی ادبیات خودمان بریزید، بنابر

نظریات خویش و معرفی و شناساندن جایگاه واقعی ادبیات فارسی بهره می‌گیرد. از نظر او ما مرهون هنر شعر و شاعری هستیم، نه یک کلمه کم نه یک کلمه زیاد؛ تشکیل مجمع‌های علمی برای تحلیل و بررسی اشعار «فوق‌العاده» از زاویه نگاه او یک ضرورت است. «باید توجه داشت که پیامبر(ص) ما را از شعرهای عالی دور نکرده، چرا که در اسلام به شعر و شاعری هدف‌دار توجه شده است، ما باید به شعر خیلی توجه کنیم. ما مرهون شعر و شاعری هستیم، حقایق بسیاری به زبان شعر گفته شده است؛ باید مجمع‌های علمی تشکیل شود تا مضامین فوق‌العاده شعرهای فارسی و عربی جمع شود.» آنچه از بحثی مهم در جلد هفتم «ترجمه و تفسیر» نهج‌البلاغه در خصوص تفسیر آیات مربوط به درک‌های شاعرانه برمی‌آید، این است که استاد، قائل به «مطلوبیت و اصالت» شعر است. در این اصالت، شعر و احساس زبان فارسی استثنایی بی‌علت نبوده، بلکه خاصی قابل اعتنا در میان علمی غیرقابل شمارش است. به‌عنوان مثال می‌توان به این عبارت استشهد کرد: «پدیده شعر و به فعلیت رسانیدن نبوغ شعری مطلقاً محکوم نبوده، بلکه در صورتی که دارای محتویات واقع‌بینانه و نمایان‌گر چهره‌هایی از واقعیت یا هدف‌گیری‌های مثبت بوده باشد، قطعاً مطلوب است؛ چنان‌که در آیه شماره ۵ (سوره شعرا، آیه ۲۲۴ تا ۲۲۷) ملاحظه نمودیم و در روایت معروف آمده است که «ان من البیان لسحرا و من الشعر لحکمه»، برخی از بیان‌ها سحر و بعضی شعرها حکمت است.» با نظر به همین آیه و روایت معروف و ملاک لهو و لعب در اندیشه، کاملاً روشن می‌شود شعر یک وسیله بسیار عالی برای بیان واقعیات است و با این خصوصیت شعر از دیدگاه اسلام کاملاً مطلوب است و می‌تواند خدمت بزرگی در رشد و اصلاح انسان‌ها انجام دهد؛ اگر شعر وسیله تخدیر و تحریک خیال‌ها و پندارهای بی‌اساس و راکد کردن تعقل و وجدان بوده باشد، محکوم است.

کریم فیضی نویسنده

قبل از هر چیز، باید بدانیم نگاه استاد جعفری به ادبیات از چه منظری است و تعریف او از ادبیات فاخر فارسی چیست. این از آن جهت دارای اهمیت است که کم نیستند اهل فضل‌ی که ادبیات را طور دیگری معنا می‌کنند و اگر آن را چیز زائد و بی‌مصرفی ندانند، زیادت‌تر از آن نیز نمی‌بینند و از این‌رو گرایش به ادبیات، خصوصاً پرداختن به شرح و تفسیر مثنوی به‌عنوان یک دیوار شعری را، کاری دون شأن و طبعاً عبث و بیهوده می‌دانند و معتقدند اگر استاد به جای این کار طاقت‌سوز و وقت‌گیر، یک کتاب ترجمه می‌کرد، خیلی بهتر بود و فایده بیشتری داشت! واقعیت این است که استاد به ادبیات فارسی و کلیات فرهنگ و معارف موجود و مندرج در آن - که عمدتاً توسط حکما و عرفای بزرگ و نامدار و به زبان شعری بیان شده - آن‌چنان «والا» و «بالا» نگاه می‌کند که جز با واژه «ایمان و اعتقاد» نمی‌توان به خوبی و به صورت دقیق از عهده بیان آن برآمد. آری! ادیب پرشور و بی‌غوغای ما به شعر و بافت و ترکیب ادبیات جاودان فارسی از منظر «واقع‌بینی» نگاه کرده و با نظر به حقایق عالی و پرازگی که در زوایای گوناگون آن نهفته است، به گونه‌ای از آن یاد می‌کند که گویی آن را به کمال، قابل اطمینان دانسته و صد درصد تایید می‌کند. به اعتقاد او، در این ادبیات فاخر، مطالبی وجود دارد که اگر غربی‌ها می‌گفتند، «مکتب» می‌شد: «در ادبیات فارسی ما مطالبی هست که اگر یک بیت آن به ذهن یک انسان غربی می‌رسید، او یک مکتب ارائه می‌کرد، در حالی که ما هزاران بیت در این حد داریم و کاری نمی‌کنیم!» اگر چه وجود این یک جمله پرمفهوم کافی است تا نشان‌گر نگرش و بینش فوق‌العاده استاد به ادبیات ریشه‌دار ما باشد؛ اما او فقط به یک جمله اکتفا نمی‌کند، بلکه از هر فرصت و موقعیت ممکن برای بیان